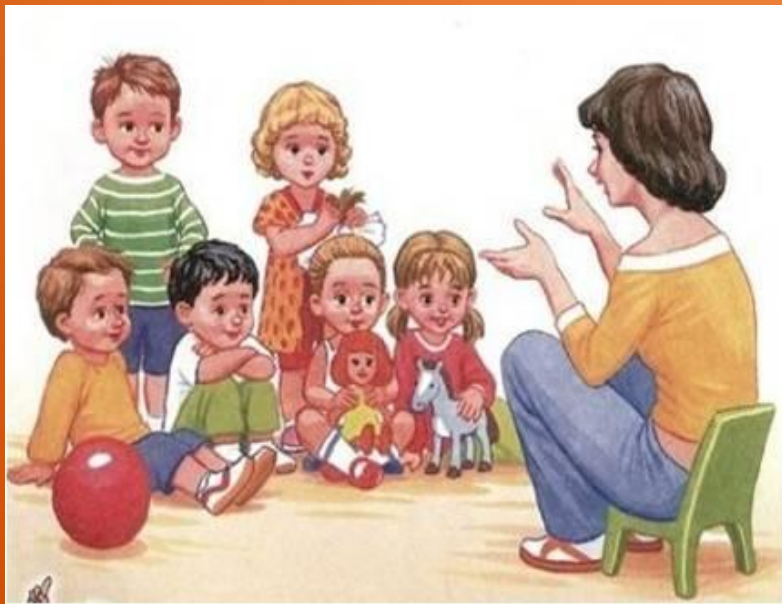

**Організація мовленнєво-комунікативної
діяльності дошкільнят методом
наочного моделювання
(схеми-моделі К. Крутій, елементи ТРВЗ)**

Форми роботи з розвитку мовлення дошкільників:

- Бесіди у повсякденному житті на різні теми;
- Дидактичні ігри на розвиток фонетико-фонематичної та лексико-граматичної сторони мовлення;
- Тематичні (спеціальні) заняття;
- Комплексні заняття з розвитку мовлення;
- Інтегровані заняття з художньої літератури та ознайомлення з довкіллям.

Моделювання - наочно-практичний метод навчання.

Модель - узагальнений образ значущих якостей об'єкту, що моделюється.

В основі методу моделювання - **принцип заміни**:

реальний предмет дитина замінює іншим предметом, його зображенням, якою-небудь умовною позначкою.

Основне призначення моделей - полегшити дитині відтворити почуте, побачене, придумане.

Використання методу моделювання при розвитку мовлення у дошкільників:

- дає можливість встановити зв'язки між предметами та явищами; послідовність подій, робить їх доступними для розуміння та відтворення дітьми;
- покращує розуміння дитиною структури та взаємозв'язків складових частин об'єктів та явищ;
- формує цілісне уявлення про предмети та явища оточуючого світу;
- унаочнює процес навчання монологічному мовленню;
- позитивно впливає на розвиток мовлення взагалі.

Етапи використання моделей:

1. Використання готового символу або моделі:

- їх розгляд, розбір;
- перекодування інформації в образи;
- відтворення інформації з опорою на символ або модель.

2. Створення моделей спільно з вихователем.

3. Самостійне складання моделей.

Елементами моделей можуть бути:

- геометричні фігури;
- символічні зображення предметів (умовні позначки, силуети, контури, піктограми);
- плани та умовні позначки, використані в них;
- контрастна рамка - прийом фрагментного розповідання.

В якості **символів-замінників** на початковому етапі роботи використовуються геометричні фігури, які своєю формою та кольором нагадують предмет, що замінюється.

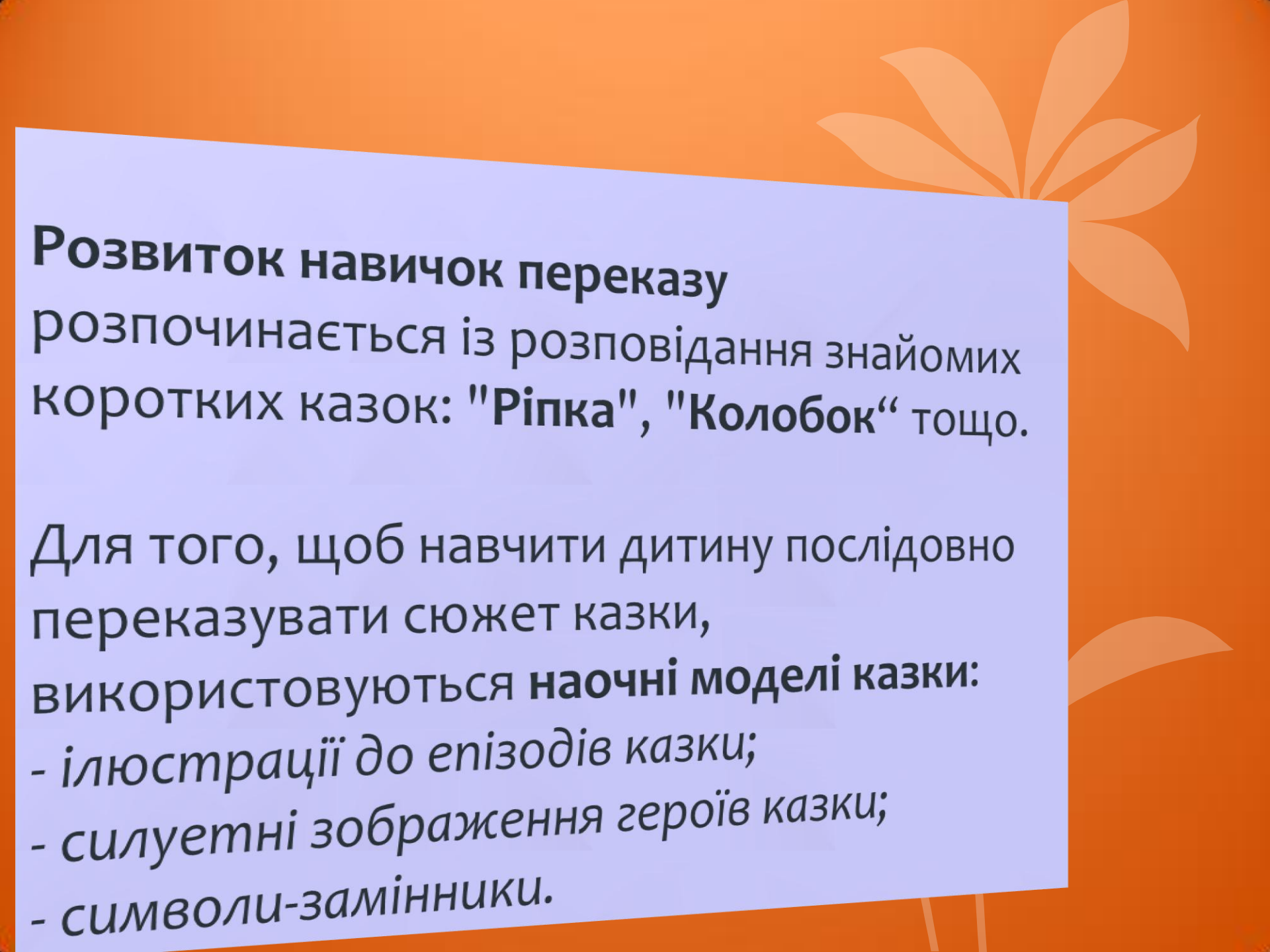
На наступних етапах діти вибирають замінники без урахування зовнішніх ознак об'єкту.

Одним із видів зв'язного монологічного мовлення, над удосконаленням навичок якого необхідно працювати виховатю, є **переказ**.

Робота з розвитку навичок переказу передбачає формування таких умінь:

- засвоєння принципу заміни (уміння позначати героїв та основні атрибути твору заміниками);
- формування уміння передавати події за допомогою заміників (предметне моделювання);
- передача послідовності подій у відповідності з розміщенням заміників;

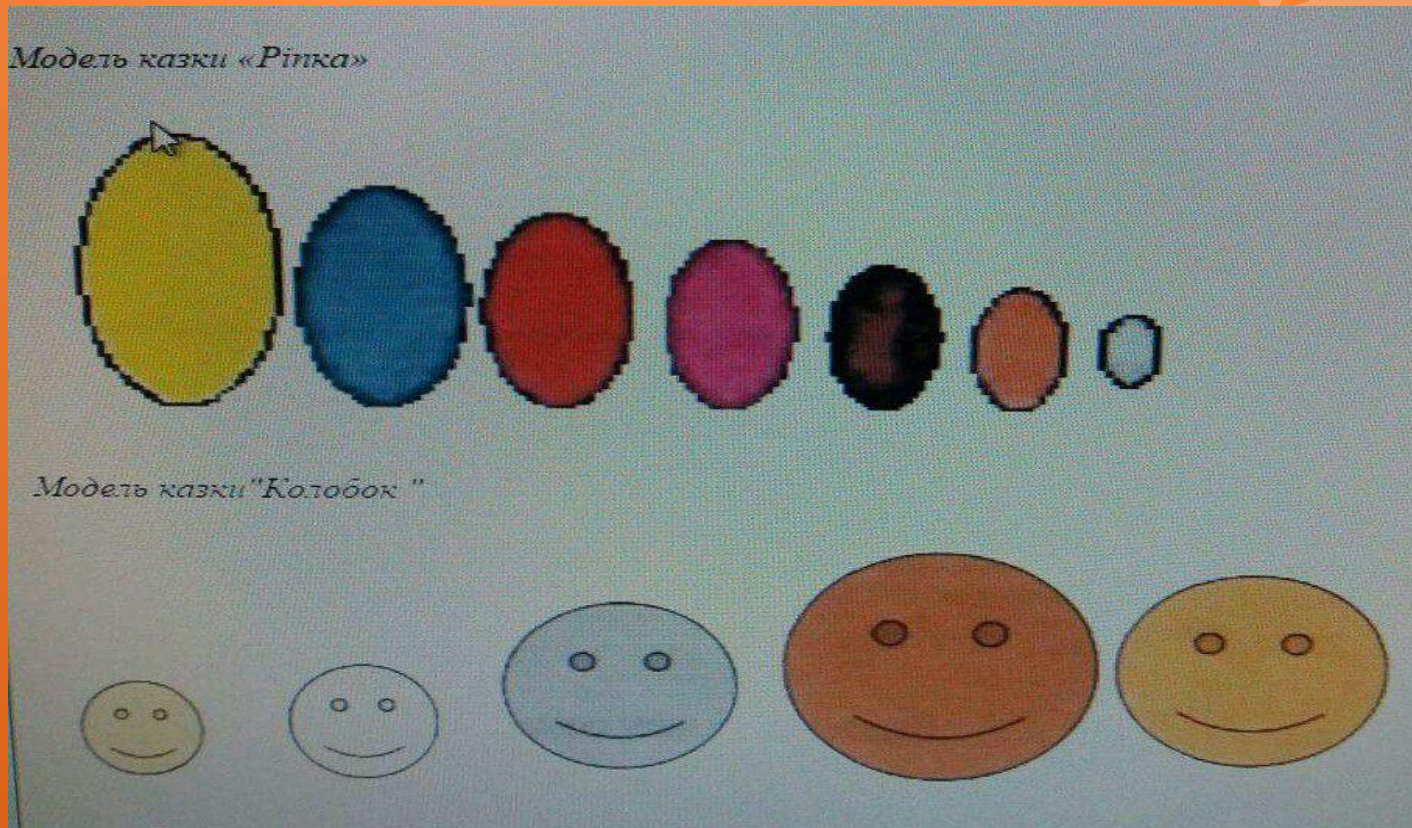
Розвиток навичок переказу
розпочинається із розповідання знайомих
коротких казок: "Ріпка", "Колобок" тощо.

Для того, щоб навчити дитину послідовно
переказувати сюжет казки,

використовуються **наочні моделі казки:**

- ілюстрації до епізодів казки;
- силуетні зображення героїв казки;
- символи-замінники.

На початкових етапах діти вчаться використовувати моделі, які супроводжують читання казки вихователем

Користуючись схемою-моделлю, діти переказують художній твір.

Зміст казки ділять на логічно завершені частини, до кожної з яких на смужці паперу діти схематично малюють картинку (піктограма).

В результаті виходить *апперцептивна* схема – повне уявлення про зміст твору.

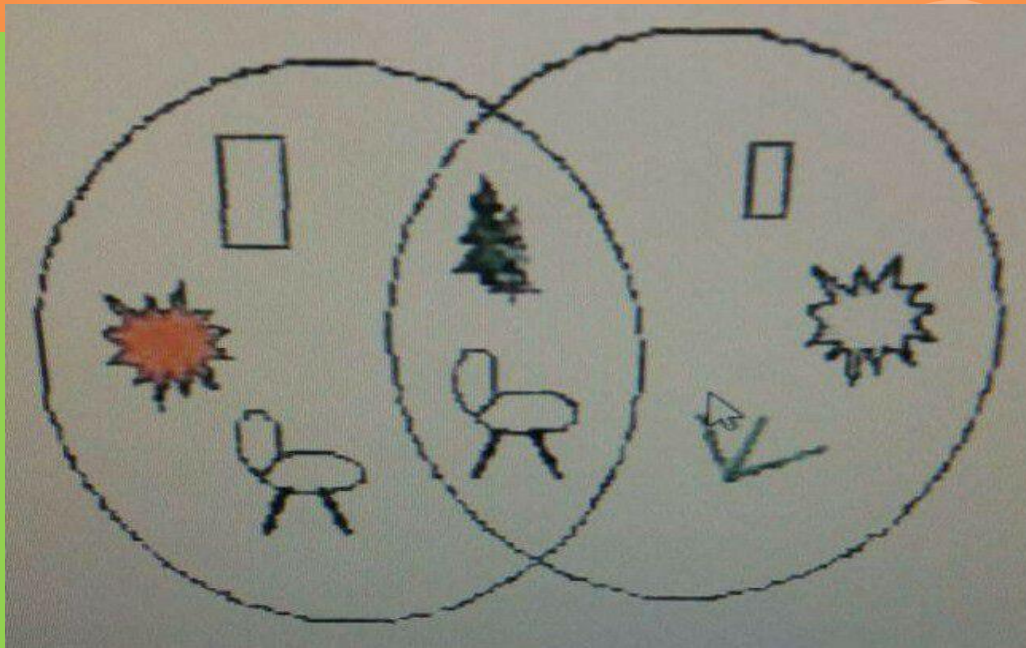
Спираючись на неї, дошкільники успішно переказують казку або оповідання.

Оволодіння прийомом **порівняльного опису** відбувається, коли діти навчаться вільно оперувати моделлю опису окремих предметів.

Дві-три дитини або підгрупи дітей складають модель опису двох або більше предметів за планом.

Під час опису символи викладаються кожною підгрупою в свій обруч. Потім в зоні пересікання обручів (**круги Ейлера**) виділяються однакові ознаки предметів.

Діти порівнюють предмети, визначаючи спочатку їх подібність, а потім відмінність.

Наприклад: **порівняльний опис лисиці і зайця.**

Лисиця і заєць - це дикі тварини.

Заєць - маленький, а лисиця - більша.

У зайця літом хутро сірого кольору, а у лисиці рудого.

Заєць - їсть овочі, а лисиця – хижак.

Для **підвищення якості засвоєння**
та скоротшення часу, який
витрачається для **заучування віршів**
напам'ять, доцільно
використовувати

мнемічні схеми-моделі:

треба умовними схематичними
позначеннями зашифрувати кожен
рядок вірша (або пару).

Мнемічні схеми відіграють значну роль у **диференційованому навчанні**:

діти з середнім і низьким рівнем розвитку пам'яті мимоволі вчать вірш у повсякденному житті, звертаючи увагу на “підказку”.

Для дітей з достатнім і високим рівнем розвитку схема виявляється засобом

Застосування схем-моделей є одним з ефективних способів сприяння у дітей дошкільного віку:

- розвитку мовлення
- словесно-логічного мислення
- пам'яті

Цей вид роботи:

- повністю відповідає особистісно-орієнтованій моделі навчання, за якої враховуються індивідуальні особливості дитини;
- допомагає педагогові встановити з вихованцями оптимальні – партнерські стосунки;
- створити атмосферу емоційної довіри .

Дякую за увагу!

